

Der ryddes grundigt op på det gamle museum.

Foto: B-Joe Johansen

LEJRE HISTORISKE FORENING

Lejre Fredningsforening

Lejre Historiske Forening er en medlemsforening, som enhver historisk interesseret kan melde sig ind i. Foreningen har for tiden omkring 250 medlemmer.

Foreningen udgiver halvårligt tidsskriftet LETHRICA - samt hæfter, foldere og bøger om Lejre. Medlemmerne modtager Lethrica gratis med posten.

Foreningen arrangerer også ture til steder af historisk interesse og foredrag med arkæologer, forfattere og museumsfolk.

Det koster kun 100 kr om året at være medlem af foreningen. Indmeldeskort kan rekvireres hos foreningens kasserer på tlf: 46 48 12 45, eller via e-mail: info@lejre-historiske-forening.dk

www.lejre-historiske-forening.dk

LETHRICA - Layout og redaktion: B-Joe Johansen, Lolf Færregaard & Hanne Henschler

LETHRICA

Nr. 35

Lejre Historiske Forening

Maj 2005

Oprydning på det gamle museum - flytning til det nye...

Læs mere på side 3

HØGEKØBING

Ernst Jensen la-
vede i 1991 et
spændende inter-
view med Hans
Hansen fra Østet.

Side 6

KORT NYT

Hellestenen, ud-
gravningen af en
Ildallé og om
den nyåbnede
Skjoldungesti.

Side 8

ILDSLAGNING

Lolf Færregaard
fortæller om
ildslagningens
kunst og gen-
nem historien.

Side 10

Lejre Fredningsforening

Formanden har ordet:

Lejre Historiske Forening er i en rivende udvikling. De mange forskelligartede arrangementer og hvervekampagner, vi har haft i de senere år, ser ud til at bære frugt. I en tid, hvor andre lokalhistoriske foreninger har mere end svært ved at tiltrække nye medlemmer, har vi i vor forening på det seneste oplevet en fin medlemsfremgang. Således har vi nu omkring 160 husstande som betalende medlemmer - hvilket vel svarer til ca. 250 medlemmer. Det må siges at være flot!

En stor tak herfra til alle vore trofaste medlemmer og et hjerteligt velkommen til alle de nye!!!

Vi har mange nye aktiviteter på bedding. En tur til Hornsherred, hvor Jørgen Olsen har skaffet os adgang til de store militære områder, der ellers normalt er lukket land for offentligheden. Herinde skal vi besøge fortidsminder og opleve den fine, nærmest uberørte natur på områderne.

Bestyrelsen har haft et spændende møde med de lokalhistoriske foreninger i Hvalsø og Bramsnæs, som vi jo inden for overskuelig fremtid kommer til at dele kommune og kommunenavn med.

Tanken var, at der må være områder, hvor det vil være formålstjenligt at samarbejde - fælles arrangementer, fælles blad (måske, med tiden) og måske en fælles internetportal, med et samlet (for-)historisk materiale fra den nye landkommune. Hvalsø var meget åben overfor idéen, mens Bramsnæs desværre ikke helt kunne se det samme potentiale i den som os andre.

Måske ændrer denne opfattelse sig i fremtiden, og så er Lejre Historiske Forening selvfølgelig åben og villig til samarbejde. Indtil videre kom der dog det ud af mødet, at vore medlemmer i henholdsvis Hvalsø og Lejre, fremover vil modtage begge foreningers tidsskrifter. Det bliver derfor i fremtiden lettere at følge med i, hvilke aktiviteter vores

naforening har på tapetet. Det bliver også fremover muligt at deltage i både Hvalsø og Bramsnæs' medlemsaktiviteter - så en form for samarbejde er faktisk allerede i gang.

Vores bestyrelse har ændret sig en smule siden sidst. Anni er trådt ud (tak for dit gode arbejde, Anni!), og Karl Frandsen er trådt ind i stedet. Undertegnede er blevet formand, og vores uundværlige og højt skattede "vidensbank", Leif Færregaard, er blevet næstformand.

Der ryddes op på museet

På det seneste har den nye bestyrelse været på en stor opgave. Det gamle Lejre Museum på Ledreborg Slot skulle ryddes, og indboet skulle fordeles til henholdsvis det nye Lejre Museum, Lejre Lokalkrav og den store container, som vi havde bestilt. Det blev til nogle stovede arbejds-

dage, men heldigvis fik vi god hjælp fra det legendariske havehold fra Gl. Kongsgaard (nu Lejre Museum, Hestebjergsgård), som mødte op og gav en (stor) hånd med.

Også Karl Frandsen viste sig at være en yderst effektiv hjælp. Han mødte bl.a. op med en stor reudegraver, på hvis lad resterne af skibssætningen *Ravnshøj Dyst* blev kørt bort. En stor tak til alle, som mødte op og hjalp med. Det var et stort arbejde, og det er rart, at det nu er vel overstået.

Og nu går vi så sommeren i møde med alt, hvad dertil hører af arrangementer og arkæologiske udgravninger. Lejre er et område i vækst, og der bliver bygget som aldrig før. Det betyder, at meget vil dukke op af jorden, men desværre også, at meget vil blive ødelagt. Lejre Historiske Forening har skrevet

og afleveret en indsigelse imod de byggerier i og omkring Lejre Stationsby, som truer fortidsminderne. Mit håb er, at HUR tager indsigelserne op til efterretning, så vi også i fremtiden kan byde velkommen til Lejre - Museet uden Vægge.

B-Joe Johansen

NYT FRA FORENINGEN

Uddrag af referat fra generalforsamlingen den 22. februar 2005.

Generalforsamlingen var meget velbesøgt, der var ca. 50 medlemmer til første del af aftenen, ca. 100 til foredraget. Karl Frandsen blev valgt til dirigent, Anni Larsen til referent.

Desværre havde formanden, Leif Færregaard Jensen måttet melde fra på grund af sygdom, så næstformanden, B-Joe Johansen, overtog hans opgaver, herunder formandsberetningen.

Der havde i årets løb været flere arrangementer, bl.a. en dejlig bustur til fortidsminderne i Lejre, en fin eftermiddag til Om Jættestue og en forevisning af udgravningerne ved Fredshøj ved museumsinspektør Tom Christensen. Endvidere blev foreningens nye videoudstyr indviet med en film, »Af fædrene jord«. Fremover vil der komme flere af den slags arrangementer.

Den 22. maj i år er udnævnt til Historiens Dag, med arrangementer over hele landet. Joe vil fortælle om vise frem ved Om Jættestue, og Jørgen Olsen vil ved Ravnsbjerggård fortælle om skibssætningen

og andre gravhøje i Gl. Lejre. Foreningens lejemål ved Ledreborg ophører 1. maj. Meget er allerede flyttet, dels til Hestebjerggård, dels til lokalarkivet. Arkæologiklubben er ikke aktiv i øjeblikket, men Joe håber, at der kan dannes en tilsvarende gruppe, evt. andre emnegrupper senere, når vi har egnede lokaler.

Foreningen ejer 13 skabe, der oprindeligt stammer fra Nationalmuseet, fine udstillingsskabe, der i øjeblikket står i Ritas lade. Er nogen interesseret i dem, kan de bese der (Tlf. 46 48 00 43)

Foreningen har modtaget 5000 kr. fra Lejre Kommune til Lethrica, og købmanden har givet 1 kr. pr. flaske solgt Lejrevin, i alt også 5000 kr. Endvidere takker vi for en gave fra et af vore medlemmer.

Jørgen Olsen berettede om Museet uden Vægge. Projektet bliver nu revideret og overgår til museet på Hestebjerggård. Jørgen nævnte Amtets nye stiprojekt, »Skjoldungestien« med bl.a. stier fra Lauringe Å, over Gl. Lejre, Komerup Sø, Svogerslev Sø til Boserup. Der er planer om at opsætte oplysningstavler ved kommunens kirker. Friluftsrådet giver 1,6 mill kr. til Nationalparkprojekter,

der nu er under udvikling. Regnskabet blev godkendt, og kontingentet blev fastholdt på 100 kr. for enkeltmedlemmer, 130 kr. for 2 på samme adresse.

B-Joe Johansen blev genvalgt til bestyrelsen, Karl Frandsen blev foreslået og valgt i stedet for Anni Larsen, som ikke ønskede genvalg. Jørgen Olsen blev genvalgt som suppleant, Leif Høgsvig som revisor, og Hans Kongsgaard som revisorsuppleant. Fra medlemmerne var der forslag om, at generalforsamlingen i fremtiden kunne blive afholdt på skiftende ugedage.

Efter generalforsamlingen fortalte Tom Christensen de mange interesserede om de seneste udgravninger i Lejre, i Om, Gl. Lejre og ved Bispegårdsvej.

Hanne Manscher

Bestyrelsen har nu konstitueret sig for det kommende år som følger:

BESTYRELSEN	B-Joe Johansen, formand	46 42 41 12 - info@b-joe.com
	Leif Færregaard Jensen, næstformand	46 48 03 43 - lfj@db9.dk
	Hanne Manscher, kasserer	46 48 12 45 - hanne.manscher@get2net.dk
	Karl Frandsen	46 49 74 83 - karl@frandsen.as
	Jens Jørgen Bangsgaard	46 49 75 86 - jjb@post11.tele.dk
	Olav Sejerøe, suppleant	46 48 05 32 - sejerroe@private.dk
	Jørgen Olsen, suppleant	46 49 70 51 - sojo-osted@mail.tele.dk
	Revisorer: Leif Høgsvig og Ellen Jensen, suppleant: Grete Braae	

HØGEKØBING

Et spændende interview af Ernst Jensen

En søndag kort tid efter, at Ernst havde lavet nedenstående interview, havde jeg tilsyn på Egnshistorisk Samling på Ledreborg Alle. I kontoret lå en stak papirer, deriblandt fortællingen rensket i hånden. Det var Ernst Jensens håndskrift, (han havde haft tilsyn om lørdagen).

Hans Hansen
Foto: Kim Rasmussen

Da der ikke var nogen gæster i museet, fik jeg lyst til at skrive teksten ind på skrivemaskine. Historien giver en masse oplysninger, blandt andet om linjeføringen af den gamle Alfærvej, der i 1791 blev afløst af den nuværende Hovedvej A 1, og - ganske interessant - at stednavnet "Høgekøbing" er blevet brugt i daglig tale, og ikke blot er en fiks idé.

Jens Jørgen Bangsgaard

**Interview tirsdag den 15. okt. 1991
- fortalt til Ernst Jensen, Rorup:**

Har været på Østet Plejehjem og besøge Hans Hansen. Vi drøftede tiden, hvor han arbejdede for Hans Jensen, Egebjerggaard. Hans og en nabo fra Højby fik arbejde i tiden efter 1930 med at grave sten op af marken; disse sten solgte gårdmanden til kommunen, og de - arbejderne - tjente derved en dagløn.

Under dette arbejde gravede de den lange trappe af hulslidte sten, der førte fra toppen af "Bjerget" og ned til stabelstedet, "Aaen," som A. H. Rosendal beskriver i udklippet "Minder fra Roskilde og Omegn". Høgekøbing, Roskilde Dagblad, lørdag den 16. oktober 1915 afsnit II 18. oktober 1915.

Denne trappe gik ned til åen, og ved bredden lå en stor flad sten, som Hans mente, kunne være blevet brugt som "Hop i land sten". Denne sten blev sprængt, og der blev to vognlæs at køre væk.

På det nu fredede område, som vandforsyningen ejer, fandt arbejderne

ved gravearbejdet til vandledningen en meteorsten. Den blev fundet nord for Engelsbæk-Renden, hvor den løber ud i Lauringe-åen. Den var meget tung og blev antagelig jævnet med renden. Samme sted fandtes et skovtblad af en hjorteart, fortalte Kaj Kristiansen som arbejdede ved Vandværket. Trappen og stenen lå, hvor åen slår det store knæk. Ligeledes fortalte Hans, at de store sten, som måske stammer nede fra byen, Høgekøbing, var solgt til bygning af Lejre Mejeri i 1920; de havde benyttet den gamle landevej, der fra Højby skole førte ned over åen til at køre stenene til Lejre ad. Iøvrigt fandt de mange oldsager: stenøkser m.m. på det areal, hvor stenene blev gravet op.

Hans fortalte også en anden historie. Under anden verdenskrig, i 40'erne, skulle han grave tørv, også på Egebjerggaardens areal. Denne gang i den østlige side nær Engelsbæk-Renden. Hvor skellet mod syd går, tæt under græstørvene, fandt vi - arbejderne - et vandfad, mente vi. Det blev smidt til side og senere glemt. "Efter fyraften kom jeg i tanker om dette vandfad", siger Hans, "og det slog mig, at det var for fint til at være et vandfad; måske var det et sølvfad". Dagen efter søgte vi efter det, men da var det væk. Vi ledte

overalt efter det; men fandt det ikke. Da der altid efter fyraften færdedes en del børn dér, som dels fiskede og dels stakkede tørv, kan disse børn have troet, at der var et vandfad, og have smidt det i tørvegraven, hvor det så altså stadig findes.

Vi kom ligeledes til at tale om, hvor Egebjerggaard lå i Højby inden udflytningen. Den lå mellem Ryttergaarden, der engang ejedes af Jens Knudsen, hvis søster fik Egebjerggaard, og Vald. Hansens gård. Poul Hansens gård "Elverhøjgaard" lå der, hvor vejen fører ind i Højby. "Højbygaard" lå, hvor landsretssagfører Madsens hus nu ligger.

Ved den overpøjede høj nær Højby gamle skole, der hvor den gamle vej gik nedover marken, forbi Tvehøjene til Allerslev Huse og Østet gravede vi - arbejderne - grus frem engang. Vi havde ventet at finde et gravkammer, men fandt altså kun grus.

Ernst Jensen, der har gået med minesøger på stedet, har fundet: 1 stk. en-skilling fra 1771 på stedet, samt 1 stk. fire-skilling fra 1854.

Ernst Jensen

KORT NYT:

Af B-Joe Johansen

Der er dukket nogle spændende sten op på Ravnshøjgård - under arbejdet med at rydde en gammel mødding. De stammer sandsynligvis fra en af de gamle skibssætninger, der tidligere lå i området. Lige udenfor Ravnshøjgård lå således den nu aldeles forsvundne Ravnshøj Dyst, som foreningens medlemmer påviste beliggenheden af i 1986. Da man sikkert ikke har ønsket at slæbe stenene længere end højst nødvendigt, er det nærliggende at antage, at de nyfundne sten stammer herfra.

STEN FRA RAVNSHØJ DYST

Ravnshøjgård - til højre ses stenene

HELLESTENEN FRI IGEN...

Hellestenen malet i 1876 af Christian Bayer

...og i dag

Et af Lejres smukkeste og mest kraftfulde fortidsminder, stendysen Hellestenen, har i mange år ligget gemt og glemt inde bag et solidt tjørnekrat, der totalt har dækket dens høj. Det var en stor skam, og det gjorde foreningen ejeren (Ledreborg Slot) opmærksom på sidste år. Her lovede man snarligst at gøre noget ved sagen, og det er nu sket. Krattet er blevet ryddet, og sagnstenen fremstår igen som i 1800-tallet, da Chr. Bayer malede den. Læg mærke til højen næste gang du kører ad Bispegårdsvej mod Femvejen. Den kan ses fra vejen langt inde på højre side - og om formiddagen glimter den helt fantastisk i solen.

Under prøvegravninger i forbindelse med anlæggelsen af et nyt ældrecenter ved Bispegårdsvej, dukkede der en serie mystiske gruber op. De er placeret så de danner lange *alléer* - og der har været tændt ild i dem. Den mest markante af dem peger direkte (fra vest mod øst) mod gravhøjen Børsen. Måske var det meningen, at man skulle opleve solen stå op over højen fra ildalléen. En anden tolkningsmulighed kunne være, at ildalléerne har været forbindelseslinier mellem de nærliggende oldtidsheiligsteder, Hellestenen, Flægedysen og Børsen. Processionsveje - om man vil - som vore forfædre benyttede ved deres store kultiske fester.

SKJOLDUNGESTIEN ÅBNET

Erk. Hansen (DNF) holdt tale ved indvielsen - her med Birgitte Nordby og Charlotte Helsted fra Roskilde Amt

EN ILDALLÉ FRA OLDTIDEN

Ildalléen peger direkte mod gravhøjen Børsen - som måske er ældre end hidtil antaget. Der kunne være tale om en stenalderheiligdom, som via ildalléerne står i forbindelse med de andre stenalderhøje i området.

Den 8. maj blev den nye vandresti langs Lavringe-, Kornerup- og Lejre Åer indviet - og for første gang siden 1930'erne er denne tur nu mulig. Dengang købte Københavns Vandforsyning nemlig områderne og lukkede dem af for offentligheden. Stisystemet er omkring 18 km langt og snor sig gennem smukke landskaber, forbi fortidsminder og andre kulturhistoriske seværdigheder fra både fortid og nutid. Vor egen Jørgen Olsen har på foreningens vegne bidraget med hjælp og vejledning i forbindelse med udformningen af de mange skilte, man møder undervejs.

ILDSLAGNING

(omarbejdet og udvidet af "Om at gøre ild" - "Nyt i Lejre", december 1990).

Hvordan tænder man ild, hvis man ikke har tændstikker? De (og lightere) er i vore dage en selvfølge, men sådan har det ikke altid været. Tændstikker blev opfundet i begyndelsen af 1800-tallet. En industriel fremstilling blev begyndt i 1855. De første kunne antændes mod enhver ru flade. De blev efterhånden forbudt, efter at man fra 1884 havde fået sikkerhedstændstikker, som kun kunne tændes på æskens side.

Den ældste måde at skaffe ild på var ved at gnide træ mod træ, enten frem og tilbage eller ved at rotere en pind. Den sidste måde holdt sig op i historisk tid når der skulle skaffes ild til magiske formål, for eksempel når kvægsygeramte køer skulle drives gennem et bål. Nogle har sikkert også prøvet det i deres spejdertid. Men i yngre stenalder begyndte man at bruge gnister, fremkommet ved at man slog flint mod en anden sten, helst svovlks. En type flintoldsager betegnes ildsten. Det er flintflækker, hvis ene ende har en butslidning, opstået ved ildslagning. I slutningen af stenalderen og ind i bronzalderen brugte man også flintdolke, hvad man kan se af slidspor på skæfteenden.

I jernalderen, fra år 200 blev brugt specialfremstillede ildsten. Det var ovale eller spidsovale sten med 2 fladsider, fremstillet af en finkornet bjergart. På de flade sider ses ofte ridser, der er tydet som mærker efter slag med stål. På smalsiderne er der gerne en fure, beregnet til en snor, der kunne hænge ved et bælte. Disse sten findes blandt andet i de kendte sønderjyske mosefund, som for eksempel i Nydamfundet.

Ildsten fundet ved Margrethestenen
Foto: Leif Færregaard

Ved Lejre er der i de senere år fundet 2 stykker. Det ene er fundet på marken nord for skibssætningspladsen ved Gl. Lejre, nær ved "Margrethestenen", af en skoleelev fra Ravnshøjgård. Den er nu ved nedlæggelsen af den egnshistoriske samling ved

Ledreborg overført til det nye Lejre Museum på Hestebjerggård. Den er rødlig og oval af form.

Ildsten fra Thekildemarken
Foto: Erik Førslev

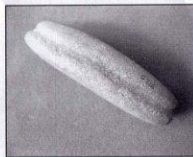
Den anden er fundet på Thekildemarken ved Lindholm af Henry Nielsen, Bjergskov. Den er i privat eje.

Den er af en hvidgrå stenart, mere firkantet af form, næsten som et stykke sæbe, og uden fure på smalsiderne. I omegnen er der også i de senere år fundet en lignende på Parcelgårdens mark ved Roskilde.

Ildsten fra Osager
Foto: Kirsten Lindhardt, Nationalmuseet

I Nationalmuseet findes desuden en sten, fundet i Osager. Den blev erhvervet i 1918 fra den kendte opkøber C. Christensen, men desværre uden nærmere oplysninger.

Ildsten i samlingen på Ledreborg
Foto: B-Joe Johansen

I samlingen på Ledreborg findes også en ildsten, som man må formode er fundet i omegnen, uvist hvor og hvornår. De 3 sidstnævnte ligner meget hinanden. De er af den lidt yngre spidsovale type.

Man mente oprindeligt, at sådanne sten var hvæssesten, men nogle af dem er fundet under omstændigheder, som viser at de har været ildsten.

Ildstål

Fra vikingetiden og indtil tændstikkernes fremkomst brugtes små flintstykker af ukarakteristisk form til at slå på.

Man slog på stenene med særlige ildstål, som skulle være af hærdet jern. Et ildstål af den i vikingetiden almindelige type, med oprullede ender og en trekantet flig på midten, er fundet ved Roskilde Museums udgravning af den store hal ved Lejre.

Ildstål fra Lejrehallen
Foto: Flemming Rasmussen

Typen blev brugt op gennem middelalderen og så længe ildstålene blev brugt, dog uden den trekantede flig. 2 af denne slags blev i 1990 fundet på Thekildemarken ved Lindholm af Henry Nielsen, samme sted hvor han fandt omfattende spor af beboelse fra 15-1600-tallet.

2 ildstål Thekildemarken
Foto: Leif Færregaard

Kurt Holm fandt også et par fragmenter ved Gl. Lejre. Typen kendes fra andre dele af verden, endog så langt borte som Mexico og Japan. Fra og med middelalderen kendes også andre former, for eksempel som aflange ringe.

Til at opfange gnisten brugtes svedet linned, mørt træ, eller fyrsvamp, bedst af dem der vokser på birketræer. Svampen blev skåret i skiver og behandlet med kogning og æltning.

Et fyrtojssæt, en æske med stål, sten og tønder (fyrsvamp) hørte for tændstikkernes tid til enhver husholdning, og mange, især mænd, havde fyrtoj på sig. Tænk blot på soldaten i H.C. Andersens eventyr. Men det kunne være noget besværligt. Hvis ilden på ildstedet gik ud eller man ikke havde råd til at fyre over om natten, foretrak mange at låne ild hos andre. Troels Lund beskriver

det således: "Kun faa Scener male os saa tydeligt Forskellen mellem dengang og nu, som disse stadig gentagne Optrin Vintermorgner: forfrosne Stakler, uforsigtige og dog opskræmte, famlende sig frem paa bælgmørke gader for at tigge lidt Ild hos Nabo eller Genbo, der maaske var ude efter det samme". (Dagligt Liv i Norden, bind 2). Der skulle vel ikke gemme

sig flere af disse sten i private oldsagssamlinger? Kom frem med dem og lad os få dem registreret.

Ildstål fra Gl. Lejre
Foto: Leif Færregaard

Om ildslagning	se også
SKALK 1990	nr. 5

Leif Færregaard

Lotte Hedeager har i 1978 offentliggjort et kort over de fra Sjælland og Lolland-Falster dengang kendte ildsten. De anses for tilfældigt tabte. (I "Fortid og Nutid").

TUR TIL HORNSHERRED

"Flere brogede køer end præstens"

Vel har vi mange høje – fra stenalder, bronzealder og også jernalder – i Lejre-området, men naboområderne er nu også godt med! Derfor arrangerer Lejre Historiske Forening en "høj-tur" lørdag den 6. august 2005 fra kl. 10.00 til ca. kl. 16.00 til nogle af disse områder.

Vi kører langs "Gudernes Stræde" over Gl. Lejre, Lindenborg, Uglestrup, Rye til Isefjordskysten, langs den til Venslev Huse og besigtiger højlandskabet der. Senere når vi frem til Jægerspris-lejren, hvor vi med særlig tilladelse fra kommandanten for lov til at køre ind på det meget store skydeareal fra Jægerspris mod Kulhuse for at se på de nu ubeboede arealer og de historiske vidnesbyrd –

Foto: Jørgen Olsen

14.

samt på det natur-eldorado, som Forsvaret har forsvaret og udbygget i meget lang tid. Øvelsesskydningerne er selvfølgelig indstillet denne dag!

Siden kører vi over Jægerspris hjem langs Roskilde fjord.

Turen, der foregår i bus, forudsætter minimum 30 deltagere.

Man skal tilmelde sig senest den 20. juli 2005 til Jørgen Olsen tlf. 46 49 70 51, eller Karl Frandsen tlf. 46 49 74 83. (Det drejer sig om fastholdelse eller aflysning af busaftale!)

Mødested på rådhuspladsen i Lejre kl. 09.55.

Man tager en frokostpakke med. Kaffe og anden drikkeelse sørger foreningen for.

Man skal betale 100,- kr. pr. person for turen. Det sker i bussen.

Der er tale om en enestående lejlighed til at besøgte ofte oversete lokaliteter langs Isefjorden, som på et tidspunkt var forholdsvis befolkningsrig og i samspil med Lejre-området.

Turen ledes af Jørgen Olsen med Leif Færregaard som den kyndige vejleder og fortæller – i skydeterrænet med militær ledsagelse!

Jørgen Olsen

15.